

Säteilyturvakeskuksen määräys radioaktiivisista jätteistä ja radioaktiivisten aineiden päästöistä avolähteiden käytössä

Annettu Helsingissä 4.4.2019

Säteilyturvakeskuksen päätöksen mukaisesti määrätään säteilylain (859/2018) nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tätä määräystä sovelletaan avolähteiden käytössä syntyviin:

- 1) radioaktiivisiin jätteisiin;
- 2) radioaktiivisten aineiden päästöihin.

Määräys ei koske:

- 1) luonnon radioaktiivisia aineita silloin, kun niitä ei käytetä säteilylähteinä;
- 2) ydinenergian käytön tai luonnonvarojen hyödyntämisen seurauksena syntyneitä radioaktiivisia jätteitä tai radioaktiivisten aineiden päästöjä.

2 §

Määritelmät

Edustavalla henkilöllä tarkoitetaan tässä määräyksessä henkilöä, jolle aiheutuu väestön eniten altistuneiden henkilöiden annosta vastaava annos, lukuun ottamatta kuitenkaan sellaisia yksittäisiä henkilöitä, joilla on äärimmäisiä tai harvinaisia käyttäytymistapoja.

3 §

Jätepakkauksen merkinnät

Radioaktiivista jätettä sisältävä pakkaus on merkittävä ionisoivan säteilyn varoitusmerkillä ja merkinnällä, joka ilmaisee pakkauksen sisältävän radioaktiivista jätettä.

Lisäksi pakkauksessa on oltava merkittynä tiedot, jotka ovat tarpeen jätteen käsittelemiseksi turvallisesti.

4 §

Kirjanpito

Radioaktiivisia jätteitä koskevassa kirjanpidossa on esitettävä jäte-eräkohtaisesti 3 §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot.

Kirjanpitoon on merkittävä tieto jäte-erästä huolehtimista koskevista toimenpiteistä ja ajan- kohdista.

Radioaktiivisten aineiden päästöistä on pidettävä kirjaa siten, että päästöjä koskevien raja- arvojen noudattaminen voidaan osoittaa ja että 8 §:ssä tarkoitetut tiedot voidaan määrittää.

5 §

Vapauttamisrajat loppukäsittelylle ja hyödyntämiselle polttamalla

Säteilylain 85 §:ssä tarkoitetut vapauttamisrajat jäte-erän luovuttamiselle jätelaissa (646/2011) tarkoitettuun jätteen hyödyntämiseen polttamalla tai loppukäsittelyyn ovat:

- 1) yhdessä jätepakkausessa oleva aktiivisuus on enintään vapaarajan suuruinen, tai jos jäte sisältää eri radionuklideja, niiden aktiivisuudet täyttävät liitteen ehdon 1;
- 2) yhdestä säteilyn käyttöpaikasta kuukauden aikana toimitettavan jätteen aktiivisuus on enintään 10 kertaa vapaarajan suuruinen, tai jos jäte sisältää eri radionuklideja, niiden aktiivisuudet täyttävät liitteen ehdon 2.

6 §

Vähäisen päästön raja-arvot

Säteilylain 127 §:n 1 momentissa tarkoitetut vähäisen päästön raja-arvot viemäriverkkoon päästettäville radioaktiivisille aineille ovat:

- 1) yhdestä säteilyn käyttöpaikasta kerralla päästetty aktiivisuus on enintään vapaarajan suuruinen tai jos päästetään eri radionuklideja, niiden aktiivisuudet täyttävät liitteen ehdon 1;
- 2) yhdestä säteilyn käyttöpaikasta kuukauden aikana päästetty aktiivisuus on enintään 10 kertaa vapaarajan suuruinen, tai jos päästetään eri radionuklideja, niiden aktiivisuudet täyttävät liitteen ehdon 2.

Vähäisen päästön raja-arvo ulkoilmaan päästettävistä radioaktiivisista aineista väestölle aiheutuvalla efektiivisellä annoksella on 10 μ Sv vuodessa. Toiminnanharjoittajan on määritettävä annos mitatuista tai muuten luotettavasti määritetyistä päästöistä edustavalle henkilölle aiheutuvana laskennallisena annoksena.

7 §

Päästöjä ja niiden seuranta koskeva suunnitelma

Säteilylain 127 §:n 2 momentissa tarkoitetussa radioaktiivisten aineiden päästöjä koskevassa suunnitelmassa on esitettävä:

- 1) perustelut päästön välttämättömyydelle;
- 2) ehdotus päästöistä väestölle aiheutuvalla altistuksella sovellettavaksi annosrajoitukseksi perusteluineen;
- 3) menettelyt päästöjen ja päästöistä aiheutuvan väestön altistuksen seurannalle;
- 4) ehdotus päästöjen raja-arvoiksi perusteluineen.

8 §

Päästöjä ja niiden seuranta koskevien tietojen toimittaminen

Säteilylain 127 §:n 2 momentissa tarkoitetuista radioaktiivisten aineiden päästöistä on toimittava Säteilyturvakeskukselle neljännesvuosittain, aina sen jälkeisen kuukauden loppuun mennessä tiedot:

- 1) päästöjen nuklidikohtaisista kokonaismääristä;
- 2) päästöjen ajallisesta vaihtelusta.

9 §

Päästöistä aiheutuvan väestön altistuksen seuranta

Päästöistä aiheutuvan väestön altistuksen seurannassa noudatetaan mitä Säteilyturvakeskuksen määräyksessä luonnonsäteilylle altistavasta toiminnasta S/3/2019 määrätään päästöistä aiheutuvan väestön altistuksen seurannasta.

10 §

Ympäristön radioaktiivisuuden perustilaselvitys

Ympäristön radioaktiivisuuden perustilaselvityksen tekemisessä noudatetaan mitä Säteilyturvakeskuksen määräyksessä luonnonsäteilylle altistavasta toiminnasta S/3/2019 määrätään perustilaselvityksen tekemisestä.

11 §

Voimaantulo

Tämä määräys tulee voimaan 5 päivänä huhtikuuta 2019 ja on voimassa toistaiseksi. Tämän määräyksen voimaan tullessa vireillä oleviin asioihin sovelletaan tätä määräystä.

Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2019

Pääjohtaja Petteri Tiippana

Johtaja Tommi Toivonen

Määräyksen saatavuus, ohjaus ja neuvonta

Tämä määräys on julkaistu Säteilyturvakeskuksen määräyskokoelmassa ja se on saatavissa Säteilyturvakeskuksesta.

Käyntiosoite: Laippatie 4, 00880 Helsinki

Postiosoite: PL 14, 00811 Helsinki

Puhelin: 09 759 881

Määräyskokoelma: <http://www.finlex.fi/fi/viranomaiset/normi/555001/>

LIITE

Jos jätteessä tai päästössä on useita eri radionuklideja, on 5 ja 6 §:ssä tarkoitettu ehto 1:

$$\sum_k \frac{A_k}{A_{E,k}} \leq 1$$

ja ehto 2:

$$\sum_k \frac{A_k}{A_{E,k}} \leq 10$$

missä A_k on radionuklidin k aktiivisuus ja $A_{E,k}$ on radionuklidin k vapaaraja.

